

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 114/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/44/2023 zo 7. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, práva zaručeného čl. 50 ods. 6 ústavy, práva zaručeného čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to rozhodnutím najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Žiada zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, zakázať najvyššiemu súdu pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa a priznať mu finančné zadosťučinenie. Prílohou podanej ústavnej sťažnosti je aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.
- Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého rozhodnutia vyplýva nasledujúci stav veci:
- Okresný súd Bratislava I rozsudkom sp. zn. 10T/9/2020 z 25. marca 2021 uznal sťažovateľa za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody

vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, trest prepadnutia veci, a to duálneho mobilného telefónu zn. Samsung, modelu Galaxy Note 9 a 9 ks transparentných igelitových vrecúšok. Okresný súd uložil sťažovateľovi aj ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 2To/32/2021 z 30. júna 2021 zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a opätovne uznal sťažovateľa za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona, za čo mu krajský súd uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, trest prepadnutia veci – duálneho mobilného telefónu zn. Samsung, modelu Galaxy Note 9 a ochranný dohľad v trvaní 2 rokov.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie založené na dovolacích dôvodoch v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), g), i) a k) Trestného poriadku a osobitne ako dovolací dôvod uplatnil § 374 ods. 3 Trestného poriadku. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta odlišnosť skutkových zistení vyjadrených v skutkovej vete oproti právnomu posúdeniu a použitej právnej kvalifikácii v rozsudku krajského súdu, čím malo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 50 ods. 6 ústavy a práva zaručeného čl. 7 ods. 1 dohovoru. Skutok, ako ho vymedzil krajský súd, neobsahuje všetky zákonné znaky trestného činu podľa § 172 Trestného zákona, pretože v ňom absentuje neoprávnenosť nakladania s omamnou a psychotropnou látkou, jedom alebo prekurzorom, a teda nebol dôvod na vyslovenie viny sťažovateľa zo spáchania trestného činu v zmysle § 172 Trestného zákona. Sťažovateľ sa preto domáhal ochrany svojich práv a slobôd na najvyššom súde, ktorý mu odmietol poskytnúť ochranu.

7. K porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy malo dôjsť tým, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia skutku, najvyšší súd mal svoje rozhodnutie oprieť o tvrdenie, ktoré v skutkovej vete rozsudku krajského súdu neexistuje, a teda že sťažovateľ nakladal so psychotropnou látkou neoprávnene. Najvyšší súd sťažovateľovi neposkytol náležitú odpoveď na argumentáciu týkajúcu sa zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa a nesplnil svoju povinnosť podať ústavne konformný výklad aplikovaného právneho aktu.

8. Porušenie práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy sťažovateľ odôvodňuje tým, že na obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa nebol daný zákonný dôvod, pretože sťažovateľ svojím konaním nenaplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu v zmysle § 172 Trestného zákona s poukazom na absenciu znaku neoprávnenosti konania sťažovateľa.

9. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom o tejto ústavnej sťažnosti s poukazom na nedostatok finančných prostriedkov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd pred tým, než pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, považuje za nutné poznamenať, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa to má za následok, že sa napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bude zaoberať len cez prizmu kritiky skutkovej stránky sťažovateľovej trestnej veci s dôrazom na relevantné argumenty sťažovateľa.

11. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

12. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo na určitú kvalitu súdneho konania. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti, a preto posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa. To platí o to viac, že ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

14. Vychádzajúc z uvedeného, sa úloha ústavného súdu vo veci sťažovateľa obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na jeho ústavné postavenie zjavne nie je jeho úlohou.

15. V popísaných okolnostiach ústavný súd považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne plne udržateľné, nesignalizujúce ústavnoprávne defekty, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a dospel k záveru, že jeho odôvodnenie je ústavne akceptovateľné, poskytuje odpovede na kľúčové právne otázky a primerane reaguje na sťažovateľovu dovoláciu argumentáciu. Prípustnosťou sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov sa najvyšší súd zaoberal podľa názoru ústavného

súdu komplexne a vyčerpávajúco poskytol odpoveď na každú námietku sťažovateľa uplatnenú v dovolaní, a to od strany 12 napadnutého uznesenia.

16. Sťažovateľova kritika v ústavnej sťažnosti sa opiera predovšetkým o závery a vyčítané nedostatky zistené okresným súdom, resp. krajským súdom, o čom, ako je už spomenuté, neprislúcha ústavnému súdu viesť v tomto konaní polemiku. Takýto prieskum prislúcha jedine najvyššiemu súdu, ktorému tieto nedostatky musí prezentovať dovolateľ v podanom dovolaní. Je výlučnou vecou sťažovateľa, ako dôkladne precizuje dovolacie dôvody, ktoré v hierarchii súdov posudzuje najvyšší súd. Ústavný súd sumarizujúc dodáva, že najvyšší súd ako súd dovolací tak na sťažovateľom zistiteľným spôsobom vyslovenú dovolaciu kritiku reagoval, a to nielen všeobecnými konštatáciami, ale aj vlastným hodnotením.

17. Sťažovateľ rovnako ako v ústavnej sťažnosti, aj v podanom dovolaní namietal nezákonnú modifikáciu skutkovej vety výrokovvej časti rozsudku okresného súdu krajským súdom a nesprávne právne posúdenie skutku. Krajský súd a následne aj najvyšší súd mal svoje rozhodnutie podľa názoru sťažovateľa oprieť o tvrdenie, ktoré v skutkovej vete rozsudku krajského súdu neexistuje, a teda že sťažovateľ nakladal so psychotropnou látkou neoprávnene, čím bolo konanie sťažovateľa posúdené ako trestný čin v zmysle § 172 Trestného zákona pri absencii naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu. Ústavný súd poukazuje na to, že k uvedenej námietke najvyšší súd správne sťažovateľovi uviedol, že úprava popisu inkriminovaného skutku krajským súdom sa nedotkla jeho podstaty, sťažovateľ bol uznaný za vinného z totožného skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba. Modifikácia skutkovej vety výrokovvej časti rozsudku okresného súdu nemala na ustálenie viny sťažovateľa žiaden dosah, ale ani nebola dôsledkom toho, že by krajský súd len inak hodnotil dôkazy vykonané okresným súdom. Najvyšší súd, pokiaľ ide o právne posúdenie veci, uviedol, vychádzajúc zo skutkových záverov ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré už nie je oprávnený skúmať a meniť, že z vymedzenia skutku tak, ako je naformulovaný krajským súdom, je zrejmé, že napĺňa znaky obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona (účinného v čase spáchania skutku).

18. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

IV.

K návrhu na ustanovenie právneho zástupcu

20. Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ním, ak sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

21. Za zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti ústavný súd považuje nesplnenie neodstrániteľných podmienok konania, ako je nedostatok právomoci ústavného súdu, oneskorenosť podania ústavnej sťažnosti, jej zjavná neopodstatnenosť alebo neprípustnosť.

22. Ak teda ústavný súd po posúdení obsahu ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že v danom prípade je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu